

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

****İslamiyet Öncesi Türk Tarihi****

* ****Orta Asya Kültür Merkezleri**** (Anav, Afanesova, Tagar, Andronova, Karasuk, Kelteminar) ezberlenmeli; "Aşağıdakilerden hangisi bunlardan biri değildir?" şeklinde sınavda çok sorulur.

* ****Türk adının anlamları**** (Kaşgarlı Mahmut'a göre "olgunluk çağı", Çin kaynaklarında "miğfer", Ziya Gökalp'e göre "kanun nizam sahibi") ve Türkiye adının ilk kez Bizans kaynaklarında geçtiği kesinlikle bilinmelidir.

* ****İskitler (Sakalar)**** ile ilgili Alper Tunga, Tomris Hatun, üzengi ve "Bozkırın Kuyumcuları" kavramları yeni nesil paragraf sorusu olarak gelebilir.

* ****Türk Cihan Hakimiyeti Mefkuresi****, ****Kızılelma**** (hedefe ulaştıkça yeni hedef koyma) ve ****Nizam-ı Alem**** kavramları yorum veya kavram sorusu olarak beklenen yerlerdir.

* ****Uygurlar**** dönemindeki yenilikler; kütüphane, orta oyunu (tiyatro), matbaa, minyatür, "Balık" adı verilen şehirler, Böğü Kağan'ın Maniheizmi kabulü, Karabalsagun yazıtları ve Çinli seyyah Wang Yen-te'nin bahsettiği tarım faaliyetleri çok önemlidir.

* ****Toplumsal Hiyerarşi**** sırasına dikkat edilmelidir; Oguş (aile), Uruk (sülale), Boy (Bod), Bodun (millet), İl (Devlet) küçükten büyüğe ya da büyükten küçüğe sıralama olarak çıkabilir.

* ****Kut ve Ülüş**** kavramları ile kutun kan yoluyla geçmesinin taht kavgalarına sebep olduğu yorumu sorulabilir.

* Göktürk hükümdarı ****İşbara Kağan'ın Çin adetlerini reddettiği sözü**** ve ****Kürşat Ayaklanması**** bağımsızlık (oksızlık) göstergesi olarak her an sorulabilir.

* Törenin değişmez hükümleri olan ****Könilik (adalet)****, Uzluk (iyilik), Tüzlük (eşitlik), Kişilik (insanlık) dördlüsüne dikkat edilmelidir; Könilik çıkmıştır, diğerleri veya dördü birden gelebilir.

* Ordudaki keşif birliği olan ****Yelme**** ile İslam öncesi dönemdeki ****12 Hayvanlı Türk Takvimi**** ve akıl oyunu olan ****Mangala**** sınavda potansiyel sorulardır. Hükümdarın emri anlamına gelen ****Yarlığ**** kavramı son yıllarda çok sorulmaktadır.

****İlk Türk-İslam Devletleri****

* **Talas Savaşı**, Karlukların saf değiştirmesi ve kağıdın ilk defa Semerkant'ta üretilmesi; ayrıca Semerkant'a "Şehirlerin Şahı", Kaşgar'a "İşıldayan İnci", Buhara'ya "İşlam'ın Roması" unvanlarının verilmesi banko sorulardır.

* **Karahanlılar** dönemindeki ilk medrese olan Semerkant Medresesi, **Ribat** (kervansaray) yapıları ve Satuk Buęra Han'ın Müřlüman olması sürekli karşınıza çıkacaktır.

* Malazgirt Savaşı öncesi **Romen Diyojen ile Alparslan'ın elçisi** arasındaki diyalog ile **Peçenekler ile Uzların taraf değiştirmesi** muhakkak bilinmelidir.

* Savaşların unvanları: Yurt açan (Malazgirt), **Yurt tutan (Miryokefalon)**, Yurt kurtaran (Büyük Taarruz).

* Büyük Selçuklu Devleti'ni kuran boy **Kınık boyu** iken, devletin yıkılış sebebi olan **Katvan Savaşı** her zaman çıkabilir.

* Anadolu'daki ilk beylikler (Daniřment, Saltuk, Mengücek, Artuklu, Çaka) mimari eserleriyle eşleştirilmelidir; ancak **Çaka Beylięi'nin günümüze ulaşan hiçbir eseri olmadığı** bir tuzak soru olarak gelebilir. Mama Hatun Türbesi ve Tepsi Minare (Saltuklular), Divrięi Ulu Cami (Mengücek), Malabadi Köprüsü (Artuklular) eserleri ezberlenmelidir.

* Hükümdarlık sembolleri (Otaę, nevbet, hutbe, tıraz, hilat vb.) ve unvanları önemlidir, özellikle "Kağan" unvanının İşlam'dan sonra kullanılmadığı vurgulanmaktadır.

* Saray görevlilerinden **Camedar** (hükümdarın kıyafet sorumlusu) ve **Hacip** (sarayın en yetkili görevlisi) kelimelerine çok dikkat edilmelidir.

* Divan eşleştirmelerinde **Divan-ı İnşa/Tuęra (yazışma)** ve Divan-ı İştifa (ekonomi) özellikle çıkar.

* **İkta sisteminin asıl amacı** ile Osmanlı'daki karşılığı Pençik veya Devşirme olan **Gulam sistemi** kesinlikle bilinmelidir. Ayrıca diplomanın eski adı olan **İcazetname** sınav sorusu adaydır.

* Bilim insanlarından **İbni Sina** (Tıbbın hükümdarı, El Kanun fit Tıp, Azimut halkası), **Biruni** (Asarül Bakiye), **Farabi**, **İbni Rüřd** ve **El Cezeri** (Sibernetik, Artuklular) en çok sorulan ve beklenen isimlerdir.

* Eserin hangi devlete ait olduğunu bulma formülü şöyledir: Edirne, İstanbul, Bursa, Trabzon veya Yeşil, Haseki, Çelebi, Paşa kelimeleri varsa ****Osmanlı****; Çifte, Alaaddin kelimeleri varsa ****Anadolu Selçuklu (ASD)****'dur. İstisna olarak Yakutiye Medresesi İlhanlılar'a, Sultan Dağı Medresesi ASD'ye aittir.

****Osmanlı Devleti Kültür, Medeniyet ve Siyasi Tarihi****

* ****Kazasker (Kadıasker)****'e çok dikkat edilmelidir; kendisi Seyfiye (asker) sınıfında değil, İlmiye sınıfındadır, müderris/kadı ataması yapar ve Ruznamçe defterini tutar.

* ****Eyalet Sistemi:**** Salyaneli (maaşlı/tımar yok) ve Salyanesiz (maaşsız/tımar var) olarak ayrılır. Garp Ocakları T-T-C (Tunus, Cezayir, Trablusgarp) olarak kodlanmıştır.

* Kadıların görevleri, Şuhudül Hal (bilirkişi), Darülaceze, Darüşşafaka, Darülbedayi (Tiyatro), Darülelhan (Müzik) ve Kızılay'ın eski adı Hilal-i Ahmer bilinmelidir.

* Orduya geçiş aşaması olan ****Bedergah (Kapıya çıkma)**** ile savaşa çıkmadan önce okunan ****Gülbank duası**** çıkabilir.

* Toprak yönetiminde padişahın eşlerine/kızlarına ayrılan ****Paşmaklık**** ve geliri doğrudan hazineye aktarılan ****Mukataa/İltizam**** topraklarına dikkat çekilmiştir.

* Eğitimde ilkokula başlama töreni ****Amin Alayı (Bedi Besmele)**** ile medreselerin bozulma sebebi olan ****Beşik Ulemalığı (Alimin oğlu alimdir)**** kavramları hep çıkar. Medrese öğrencilerinin çıkardığı ****Suhte İsyanları**** unutulmamalıdır.

* Bilim insanlarında; ilk cerrah Sabuncuoğlu Şerafettin, mikrop araştırmacısı Akşemsettin, Cihannüma yazarı Katip Çelebi, roketle uçan Lagari Hasan Çelebi ile ilk vakanüvis Naima soru adaydır.

* Ekonomik terimlerden İaşecilik, Provizyonizm, Gelenekçilik ve Fiskalizm ile işyeri açma ruhsatı ****Gedik hakkı****, kalite kontrolcüsü ****Ehli Hibre**** net çıkabilecek kavramlardır.

* Vergilerde olağanüstü hal vergisi ****Avarız**** çok sık sorulur; Cizye ve Avarız'ın toprağa dayalı vergiler olmadığı çeldiricisine dikkat edilmelidir. Toptancı hali anlamına gelen ****Kapan**** terimi de çıkabilir.

* Sanatta perspektifi olmayan ****Minyatür**** (Nakkaş Sinan Bey'in Gül Koklayan Fatih eseri), resimde ****Şeker Ahmet Paşa**** ve Sanayi Nefise Mektebi'nin kurucusu, ilk müzeci/arkeolog ****Osman Hamdi Bey**** daima sorulur.

* Kuruluş dönemindeki ****Müdara****, ****İskan**** ve ****İstimalet**** politikaları kesinlikle bilinmelidir; İskan politikasında vergi alınmaz ve konargöçerler yerleştirilir. Haçlılarla yapılan savaşların kodlaması ****"SINAV II"****dir (Sırpsındığı, 1. Kosova, Niğbolu, Varna, 2. Kosova).

* Yıldırım Bayezid'in Niğbolu Zaferi sonrası halifeden aldığı ****Sultan-ı İklim-i Rum**** unvanı ile Ankara Savaşı sonrasında ATSB'nin bozulduğu ****Fetret Devri**** (1402-1413) daima gelir.

* Fatih Döneminde Karadeniz'in Türk gölü olması (****Kırım'ın alınması****) ile ATSB (Anadolu Türk Siyasi Birliği) hedefleri sorulur.

* Duraklamanın nedenleri (Sık padişah değişikliği, beşik ulemalığı) ile ****Kasr-ı Şirin**** (İran sınırı), ****Bucaş**** (Batıda en geniş sınır) ve ****Ferhat Paşa**** (Doğuda en geniş sınır) antlaşmaları eşleştirme olarak çıkar. İslahatçılar şifresi ****"TOKMAK"****tır.

* Gerileme ve Dağılma Dönemi İslahatları: 1. Mahmut'un batı tarzı ilk askeri ıslahatları, 3. Mustafa'nın Esham sistemi (iç borçlanma), 3. Selim'in Nizam-ı Cedit ve Matbaa-i Amire yenilikleri beklenir.

* ****2. Mahmut**** dönemindeki Sened-i İttifak, Müsaderenin kaldırılması, Takvim-i Vekayi (İlk resmi gazete) ve Nazırlıkların kurulması en çok sorulan ıslahatlardandır.

* ****Tanzimat Fermanı**** ("herkes" kelimesi geçer) ile ****İslahat Fermanı**** ("gayrimüslim" kelimesi geçer) ayrımı metin sorularında anahtar noktadır.

* Abdülaziz'in yurt dışına çıkan ilk padişah olması, Darüşşafaka ve Hilal-i Ahmer'i açması; 2. Abdülhamit'in ****Maarifperver**** unvanı, Sanayi Nefise Mektebi, Darülaceze ve 3B Projesi en önemli olaylardır.

****İnkılap Tarihi (Milli Mücadele ve Atatürk Dönemi)****

* ****Trablusgarp Savaşı**** Sömürgecilik savaşıdır, Mustafa Kemal'in Gazeteci Mustafa Şerif takma adıyla Derne ve Tobruk'ta katıldığı ilk savaştır.

* **Balkan Savaşları:** LER ekine dikkat! 1. Balkan'da kaybedilen Doğu Trakya, "Balkan Savaşları" genel adında 2. Balkan'da geri alındığı için "kaybedilen yerler" arasına alınamaz.

* **I. Dünya Savaşı:** Taarruz cepheleri **Kafkas** ve **Kanal**'dır. Mustafa Kemal ÇKS (Çanakkale, Kafkas, Suriye-Filistin) cephelerinde savaşmıştır. Çanakkale'de Fransız denizaltısını vuran **Müstecip Onbaşı**, "18 Mart Kahramanı" **Cevat Çobanlı** ve Mustafa Kemal'in "Ben size taarruz değil ölmeyi emrediyorum" sözü çok önemlidir. Irak Cephesinde "Kut'ül Amare" zaferi ve Halil Kut Paşa bilinmelidir.

* **Mondros ve Cemiyetler:** 7. ve 24. (Vilayet-i Sitte: BESDEV) maddelerin yorumu ile Rauf Orbay'ın gafı ("İstiklalimiz korunmuştur") çıkar. Cemiyet isimlerinde bölge/il adı veya Müdafaa-i Hukuk varsa yararlıdır (İstisna: Kilikyalılar Çukurova'yı savunur, yararlıdır).

* **Havza Genelgesi:** Milli bilinci uyandırmak, mitinglerde masumlara zarar verip haklıyken haksız duruma düşmemek içindir.

* **Amasya Genelgesi:** Milli mücadelenin amacı, gerekçesi ve yöntemi belirlenmiştir. İsmet İnönü ve Ali Fethi Okyar'ın imzası yoktur!.

* **Kongreler:** Erzurum'da ilk kez milli sınırlardan bahsedilmiş ve Manda-Himaye ilk defa reddedilmiştir. Sivas Kongresinde tüm cemiyetler birleştirilmiş, İrade-i Milliye gazetesi çıkarılmış ve Manda kesin reddedilmiştir.

* **Misak-ı Milli:** Sınırlar, boğazlar, kapitülasyonlar konuşulmuş, ulusal egemenlik yerine ulusal bağımsızlık vurgulanmıştır.

* **I. TBMM:** Kurucu, Demokratik, İhtilalci, Olağanüstü, Güçler Birliği özellikleri vardır. Çıkardığı kanunlar (Ağnam Vergisi, Hıyanet-i Vataniye vb.) arasında Takrir-i Sükun, Şapka, Tekalif-i Milliye kesinlikle **yoktur**.

* **İsyanlar:** Akbaş Cephaneliği Baskını (Köprülü Hamdi Bey) yeni nesil soru olabilir. Doğrudan İstanbul'un çıkardığı (Anzavur, Kuva-yi İnzibatiye), ortaklaşa çıkardıkları (Çopur Musa vb.) ve sonradan isyan edenler (Çerkez Ethem) kategorik olarak sorulur.

* **Muharebeler Dönemi:**

* Doğu'da Gümrü Antlaşması (TBMM'yi tanıyan ilk devlet Ermenistan).

* Güney'de Karboğazı Baskını, Sütçü İmam (Maraş), Şahin Bey (Antep).

* I. İnönü (Düzenli ordunun ilk zaferi) sonuçları: İstiklal Marşı, Londra Konferansı, Afgan Dostluk. Mustafa Kemal'in "Siz orada yalnız düşmanı değil, milletin makus talihini de yendiniz" telgrafını **II. İnönü** savaşından sonra atmıştır.

* Kütahya-Eskişehir Muharebeleri sırasındaki **Maarif Kongresi** her zaman sorulur. Mustafa Kemal bu yenilgi sonrası Başkomutan olup Tekalif-i Milliye emirlerini çıkarmıştır.

* Sakarya Meydan Muharebesi (Subaylar Savaşı/Melhame-i Kübra): "Hattı müdafaa yoktur sathı müdafaa vardır" sözü burada söylenmiştir. Son savunma savaşıdır ve Mustafa Kemal'e Gazilik/Mareşallik verilmiştir.

* Büyük Taarruz (Başkomutanlık/Dumlupınar): "Ordular ilk hedefiniz Akdeniz'dir!" emri ve Fevzi Çakmak'ın Mareşal olması çıkar.

* **Lozan Barış Antlaşması:** Asla taviz verilmeyen konular: Kapitülasyonlar ve Ermeni yurdu. Çözülemeyip sonraya bırakılan tek konu: Irak sınırı (Musul).

* **Atatürk İlkeleri (Anahtar Kelimeler):**

* *Cumhuriyetçilik:* Ulusal egemenlik, oy verme, parti kurma.

* *Laiklik:* Akılcılık, bilimsellik.

* *Halkçılık:* Eşitlik, sosyal devlet.

* *Milliyetçilik:* Türk kelimesi, Kabotaj Kanunu.

* *Devletçilik:* Ekonomi, fabrikalar, Teşvik-i Sanayi.

* *İnkılapçılık:* "Yerine" kelimesi, çağdaşlaşma.

* **İnkılaplar:** Medeni Kanun (İsviçre'den alındı, **siyasi hak içermez**, birçok ilkeye girer). Tevhid-i Tedrisat (ikiliği bitirdi) ve tamamlayıcısı Maarif Teşkilatı Kanunu (okul açılması devlet iznine bağlandı, yabancı okullarda Türkçe vb. derslere Türk öğretmenler girecek). İzmir İktisat Kongresi (Kazım Karabekir başkanlığında). Aşar vergisinin kalkması (Halkçılık). Nuri Killigil, Vecihi Hürkuş, Nuri Demirağ (Uçak/Silah sanayisi) öncüleri.

* **Atatürk Dönemi Dış Politika:** En çok Fransa ile sorun yaşadık (Yabancı okullar, Bozkurt-Lotus, Hatay). Yunanistan ile Etabli (Nüfus mübadelesi) sorunu.

* **Kültür ve Medeniyet:** Darülbeyt'in Şehir Tiyatrolarına, Darülelhan'ın Konservatuvara dönüşmesi ile Kadro Dergisi ve Belleten yayınları.

****Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi****

* **II. Dünya Savaşı Öncesi:** Japonya'da Meiji Restorasyonu, 1929 Dünya Ekonomik Krizi (Kara Perşembe) ve Türkiye'nin aldığı Clearing ile Milli İktisat Cemiyeti önlemleri. SSCB'nin Orta Asya istilasına karşı başlayan Basmacı Hareketi (Zeki Velidi Togan, Enver Paşa).

* **II. Dünya Savaşı:** İngiltere'nin Yatıştırma politikası, Fransa'nın Maginot (Majino) hattı, Türkiye'nin Çakmak hattı. Savaş sırasında İsmet İnönü döneminde çıkarılan ****Varlık Vergisi****, Milli Korunma Kanunu, Toprak Mahsulleri Vergisi ve Karne Uygulaması çok sık sorulur.

* **Soğuk Savaş:** Truman, Marshall planları ve NATO (Batı bloğu); Kominform, Comecon ve Varşova Paktı (Doğu bloğu). Kominform'dan ilk atılan devlet ****Yugoslavya****'dır. Kore Savaşı'na katılmamız bize NATO'nun kapısını açmıştır (Tahsin Yazıcı ve Şimal Yıldızı). İsrail'in kuruluşuna neden olan ****Balfour Deklarasyonu**** ve Süveyş Krizinin yaşandığı 1956 Mısır-İsrail Savaşı.

* **Yumuşama Dönemi:** ABD ile Çin'i yakınlaştıran Ping-Pong Diplomasisi. Kıbrıs sorunundaki Akritas Planı, Kanlı Noel, Yeşil Hat, Enosis ve EOKA örgütü terimleri eşleştirme olarak çıkacaktır. Ermeni örgütü ASALA'nın 4T planı.

* **Türkiye (1950-1980):** Demokrat Parti'yi kuran Dörtlülük Takrir (Celal Bayar, Adnan Menderes, Refik Koraltan, Fuat Köprülü). ODTÜ, KTÜ ve Ege Üniversitelerinin kuruluşu, Gümüş Motor ve Devrim Arabaları.

* **Küreselleşen Dünya:** SSCB'nin dağılmasında Gorbacov'un Glasnost ve Perestroika politikaları. Yugoslavya'nın dağılması ve Bilge Kral Aliya İzzetbegoviç. Suriye ve Irak ile yaşadığımız ****Su Sorunu**** (Fırat, Dicle, Asi). Yakın zamanda vefat eden ünlü beyin cerrahı Gazi Yaşargil ile matematikçi Cahit Arf bilim insanı sorularında çıkabilir.